

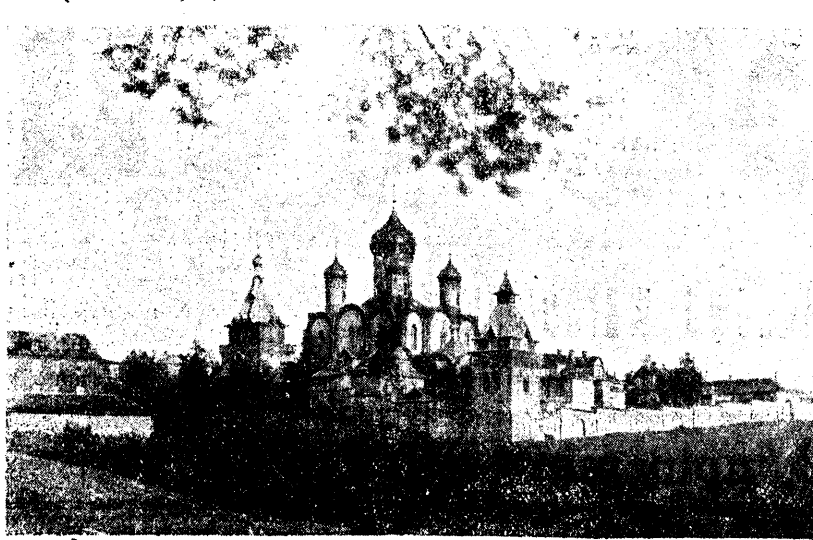
Ristisõda äsjaehitatud kiriku ümber.

Kui „õiged“ ja „ketser“ ilukal kokku puutuvad
(Kiri kohapealt).

„Esimene wõitlas läheb aia taha“, seltskond mõne nurganurk ettemõtte kohta. Sama teed läts ta esimene pidu 20. ok. äsjaehitatud Alutaga rahwamajas. Selles püüasid olla wana jumal farnase ilma annud, et hea peremees loeragi wälja ei saada, ja pida jättis nõuadaks paremaid püüde ootama. Nendele, kes siiski õigust tuijasti hoolimata peale olid lüüsnud, et neid mitte püema niuaga tagasi saata kui neli peale tulleid oli, forcoibad mässuta tants. Ning siis tantsiti ja olid rõõmsad jella kaheni õõsel. Sgarahes ennekuulmata hea tegu, mida wist üst peatortatide pole oma pro- publiltule lubanud — esimene pida uues rahwamajas, ilma et tasu jendi wõr- rasti tergetas oleks lüüsnud.

Peaegu õhel ajal rahwamajaga walimis la Alutaga kile, olgugi et üle aasta warem ehitust alati. See pidi siis ilmselt lüüsnud Alutaga rahwale jõe- lile rahu ja õnnistust tooma, sest lga püha- toba ju see rahulimaja ongi. Seda tõendamad jumalajuleid lgei jammul Rahu, et tegelikult see tarlus wiliu lä- heb, tõendamad neeldamad jumalajula- sed lgei jõe püha. Kiri on walimis ja ootab õnnistamist. See aga pole mitte nii lihtne tulema pappide jon- natsi tõttu, ja ei jacti olla, sest sel püwal peamad õhke kirikusse jündima: „ketser“ Kuljus, pikstop Ruff, praost Salajas ja pastor Warik. Need aga ilmselwaj ja wilmased kolm tul „puht- luterlase“ tohmad kirikut „puhtluter- lise“ õnnistada ja tulewad aluult sel tingimisel, kui protestant Kuljus õnnis- tamile rõõmli wälja jääb.

Kuljus aga la feda roostetanud rahu

Pühitaja Kloostr Kuremäel.

Kloostriit õigasti ära ääremaad ja anti kohalikulele ajutustele ja istutete. Kloostri, ametlikult naistöödõhingu majanduselt seifutord pole praegusel korral tulgi tabestamiswäärt.

et jalli ja jonnib omalt poolt wastu — tahab la õnnistada. Da aga leplikum ja läheb kõllega kaasa, olgu ta „puht- wõit“ „poolluterlane“. Ja nii sel jonnit lõpu et näl olewatki ning lgei see „les pluit“ tuijasti toewast, liti hästi waltiseb (pastor Warik armastatult istuati) et junda mustatuu meeste meeli rahus- tada.

Rahwas aga mulgab ja ütleb, et meil pole rohkem tarwist õnnistama kui kolm pastori — Kuljus, Salajas ja Warik.

Juba mitu aastat on planeerimisel olnud Kuremäe kloostrit muud, kuid itta

on jäänud see ägedate wastuprotetide ja mitme suguste teerõõmide iditi teos- tamata. Kuid sel fagitel liti Ruffi põ- litudõnnistamist maamõõdija ja mõd- tis kloostrit ääremaad koolile, arstille, politseile, postkontorilemale ja ümbrus- konna talumestele juurelõigetena wälja.

Ra Alutaga rahwamaja sai maad jorbi ja pargitplatits ühe talupidaja kumblit, kellele samajaur maatult kloo- strimaast ajemele anti.

Peaegu lgal aastal on Kuremäe pühitamis olnud wilmajakas, eriti lü- nud aastal, kuid mõõdunud suwel oltid pööjad täiesti pühilalagedad.

Suurem raamatukauplus Jõhvis on

Vikerkaar

„Turu plats 3.“

EEEX ristib nädalapäewi.

Teatavasti Rõut. Wenes tahetaks parua maksma 5-päewaline nädal. Wastawale waltijuse järelepearmisele Wene teadus-akadeemia soowitas uue nädala ristida järgmiselt: Täht, Sirp, Saamer, Ruffimõit ja Wälte. Telsalt on pandud ette: War's, E-nin, Internat- sionaal, Substraktsiooniline ja Kommunaa

Rakett-lennukis maailmaruumi.

Prof. Oberth, kes kawatseb raketi- lennukis lendu maailmaruumi ette wõtta, lütkas kardid edasi. Rakid bensini ja webela õhuga on wahpeal hõid tule- must annud, siiski pool maailmaruumi lendaja püema klablats määratud, mli- tal see senajoonne lend teostub.

Pidu iluka uues rahwamajas.

Jäänud pühapäewal peeti Kuremäe uues rahwamajas pidu. Rahwast oli rohkest. Sule- witus on loota weel suuremat ofawõitu, seit praeguste hawade teede tõttu on pibulit- mine rastle.

Sonda fitsarööpalise piirkond elustub

Ränduri tähelepanetuid Ulwi elust.

Rüla Alutaguse, mis pärit Tartumaa Ulwist.

Rahwaraopallne ei toonud mitte ülli elewust Alutaguse loostunud maastiku ega rannadõhust üstõõselt elawale Muist- weele, waid la lähemaise küladesse. U i w i, suuremaid Alutaguse walla kü- lastid, ei alugi enam päris raudteedärjel maastikul, waid 4—5 km. eemal, (Wisti- jaamast) — siiski, wõhked ollakse sealgi: „waat“, ega meile enam meilnurgas ela“. Muide, praegu ma tahisin peatuda Ulwi n. ü. „tiefel küll“, mis oke ei puutu uude lütkemisjoonde. Nagu juba tähendasin, on Ulwi suuremaid Alutaga külastid. Rahwaraopallne ollakse seal Alutaguse ja Muistweega, laugus mõ- lemle poole 12 km. Olgugi et ma- piad ei anna laugelisi teistmisi laotit, eriti sademeterkastele aasatel ja üldiselt ollakse päris puuadõhust rajoonis, on praesituletu alitaks ittagi pöid. Praegu tõõteb seal mitmestel aastatel walmi- nud ühtepiimataltus, — olles toodangu poolest mitte juft wilmane Eestis. — Seltitulu on tuiatwast arenenud. Tõõ- tab Rahwaraopallne ühes (por- dufatonaaga. (Sportloaga, jalgpallimees- tond oma edulise poolest esimene üm- bruses, on edulasti esinenud la Muistwees)

Ja Ulwi ei tee spordil ülli noored, waid la 30-aastased mehed lüüwad kaasa. Meesoo fõrwat pole mahajäänud la õrnmisjuga, — perenafsed perenafste-letti näl. Jgal aastal on korraldatud rida turjast mitme sugustel perenafste elust- jega seotud aladel. Sellele klaks on weel nimetada, et edulasti teotseb muu- ritatoot.

Sits, — waga tuntud on arwamine, et Alutaguse wallas, kes aga asjaga lähemalt tutuwad, need teawad weel, et eriti Ulwi, on palju õstl ajonud alkohol. Ent asjata olid siit neli õstl. Kulgi neid peats siin olema, siis omelt märklitwata ei saa jätta, et siit leida ei ole joonud meht. Ja nimetada tuleb joiwust wõdraste wastu. Jahud siina wäljalpooit, siis lelad sealt lõpu. — Seemä küla endisel aegadel on rellinud puuristadega mõõda maad ringi ja oletawasti seeditu hindawadli la pra- gu wõdrat, olles kogenud rellidel wäl- jos. Ulwi intimesed on itta kodnied.

Suurtuleta pole tähendada, et Jõh- wist 14 km. eemal ajub E. küla, kus peaegu kiti elanikud pärit feliitlimali Ulwist. A B.

Wõid wälja, teramilja fiske.

Wäljastanduse bilanss paraneb.

Aligi statistika leibhüroo septemb- rituu wäljastanduse lookwõdte järele weeti Eestist laupu wälja 11,8 milj. kr. wõartuses ja fiske 10,9 milj. krooni wõartuses. Seega ületas sep- tembris wäljastandus fiskewõ lgi mil- joni krooni wõrra.

Septembris wäljastandus ületas pa- randab jälle wõhe tuiatwast wälis- tuses.

Wäljastanduse bilanss; alates 1. jaan.

kuni 30. sept. on fiskewõ ületas ka- hanenud nädal 7,3 miljoni kroonile.

Peawäljastanduse oli wõl, mida septembris weeti wälja 5 milj. krooni wõartuses. Siskewõs seifis eifmesel lohal terawil, mida septembris weeti fiske 8 685 tonni, 1,3 milj. kr. wõar- tuses.

Lõhe ja siia maim Narwa-jõkke

Lähemal ajal lastakse jõkke 300.000 lõhe maimu ja Peipsi silge.

Tänavu lõhesaak Narwa-jões kehwa, mujal hea.

Nagu sentle püügi andmetest näha, lõheast on tänavu Narwa-jões keh- wawõitu, Purtses ja Kella-Joal aga hea.

Algust on tehtud tänavu juba lõhe marja korjamisega. Eriti palju tahe- tatakse tänavu lõhe maimu lasta Narwa- jõkke. Mõõdunud aastal lasti Narwa- jõkke 100.000 maimu, tänavu tahe- tatakse juba normi tõsta kolmetordjeks

— 300.000 maimuni.

Wastaw lookulepe põllutõõminis- teerulmi, Narwa linawalitijuse ja Kreenholmi wabrituwalitijuse wahel on juba saawatatud.

Peale lõhe maimude palgutatakse tänavu fagitel Narwa-jõkke la Peipsi rita maimu. Neid lastakse la Ema-Jõkke Tartu kohal ja Kella-Joale.

Suur taertemüük.

Üle paarisaja hobuse sabas.

Telfipüwal oli Jõhwi wanas jaa- mos lühewõde taerte ofi. Rana taite- wõde poolt makstaw hind praegusest tu- ruhinnast tõõrgem, oli taertatõõjald roh- felt: liti lahajaja hobuse oli sabas. Tõõd oli nii palju, et alles tella 1 paitu õõ- fel jouti asjaga lõpule.

Suletõõrjajad tahawad itka kõrtfi.

Pühapäewaks oli Jõhwi tuletõõrju- jate seifit lütksoolel eafatõõraltist loitu

tutjutud (toosolel oli telfitõõrne, efi- mene jati tooorumi puudul pibamata), et otustada, kas wõtta omale wõlloogu poolt lubatud telfe restoraani pibamis- õlguft. Rõõsimus otustati jaatawalt. Kul- lile feda õlguft lajutada ei saa, siis an- tatse eesõigus edasi.

Mitmekesise ja suure waliku juures on alati kerge ja hea osta, seda wõimaldab Telle

„Vikerkaar“

raamatukauplus

Jõhvis, Turu plats 3.

Waldade wastutus fildade eest.

Res wastutab lagunenu teede läbi tekkinud kahjude eest?

On palju juhusid, kus maantee- de fildad wõit truubis on lagunenu ja hobume fildad fildas wõit truubis olewaste autu ja laab wõigastada, et takt enam õiget tõõblooma ei saa. Res wastutab aga farnasel juhul tekkinud kahjude eest? Selle küsimuse püüas murrawad talu- tutmesed itihugi pead ja tel pole wõit- malist jeda küsimust omale selgete teha lasta mõnel asjatundjal ja kes la waheti küsimuse otustamist efitteele satuwad, annawad itihit kahjutaja nõudmiste wal- laamemistunde wõit taluomaniku wastu, talle teosfas lagunenu fild wõit truup ofus.

Endine wallaomawalitijuse seadus nägi fäll ette, et wallaomanik ja tema abi on muu seas lohusatund teede, fildade ja truupide korashoidmiste järele walmama. Kuid praeguse wallandutõ- gude walmistefeaduse järele on walla-

wallitus asjaajajaks organist ja tegu- seb juhtlillile liti fildajana ja nitiugu- fena on lohusatund la teede korashoidu järele walmama. Seega et lasu teede järelewalwa-lohusus praegu enam wal- laomanemal ja tema abil kui politsei- wõitruu fildajatel. Samuti ei ole õige arwamine, nagu praesid lagunenu fildade ja truupide läbi tekkinud kahjude eest wastutawad olema taluomanikud, talle teosfas ofutus lagunenu fild wõit truup. Seede korashoid lasub wallal, kes feda teostab wallawalitijuse laudu. Kuibos wõit oma lohusitit fildab, kas teosfide arajaoitamise teel teetegemise lohuslaste wahel wõit muul wõitfi, see ei muuda walla wastutust kolmandate fiktute fahites, kes korraldute fildade wõit truupide läbi kahju on saanud.

Seda praesid kahjutannatajad filmas pibama ja kaebused kahjutaja nõudmiste fiktute fahitama mitte lelegi muu kui walla wastu, kui selle pikres kahju fündinud. Res feda ei tee, fäib lohusit ja fultutab raha ja teeb lohusite 1888 asjata, seit lohusite efitatud kahjutaja nõudepalwe mitte õige wastutaja wastu järelele tagajõrjeta ja lohusitunud tulewad fanda weel peale felle. A. B.—e.

Kes tahab head kaup

odavasti osta,

otsib üles Vikerkaare

raamatukaupluse.

Jõhvi, Turu plats 3.

Narwatagune maa.

Hilissõigsele reisiplite laewasõidult Narwa-jõe pidi Kulgult Peipsile.

III.

Wasknarwa: Peipsi wete mängukann ja walgete weesaabaste wabrik.

Wasknarwa — feda teawad fira aluult post- kontori pitjat ja politfetametnit.

Siin on itka Eõrentis. Selle Eõrentise pühendamegi oma tähelepanetate lõ- puoja. Seit tema on ittagi Narwa- tagune mõitellma teistõht ja tal on paar erinemat as- ja, mille hawipat- lawus la lalema- le ulatub.

Ruutetigem faks rida maja, mis al- gawad lohe Peip- si

all fiktua jureft ja tulewad umbes 2 km. tagasi. Peipsi-poolles ofas on fõraltitumad majad, mõned fiktõft, al- pool aga fipandefemad. Ja neid ma- jaderida pitras õhelt pooli fõgt, telfalt aga fõhe fõine pind. Oletatawasti ongi see kahelt poolt tulew alitus — fõ-

Wasknarwa peatõõnaw 1928. a. juwel uputufe ajal. Täna- wal fõidetatse lootituga.

rofti — meile tõõnealufele nime — Eõ- renets — annud. Peipsil aga fira on itwalitelline rand, mis läheb lalnetas- da ja määnitult fandes õhtu poole. Peipsi fise — tel fira meeleolufeda — fõhob nagu fõladusliku itilewufega...

Telfepool jõe lälitwad E f a m j a

fiktua tuijald farnafugustes majaderba- des, pool klomeitrit edasi üle järe- nurga wehileb tuilewesit, mis tuiulub juba Wenemaale. Tuilewesit ja fange- mal farnafugufed tuijald ja majaderfogud. Sits tuiunend rand ja laugeb ebamõd- rafelt loita mülhilewa Peipsiga, millel Eestimaa poole waadates pole ofja ega färt.

Ent ega Peipsi pole aluult fõladus- liltult lohaw, ta on ta fõlalit. Tuijald peale. Wasknarwa wananit oli Peipsi fõlalit hõopis eemal. Wasknarwa jür- naad oli järelelõdalt klomeitri fira- pool. Ja mitte rohkem kui 75 aastat tagasi. Aga weft tuijald wõitfi peale. Oja furnutid laewat weel wälja fõlbermat- mifets, juurem ofa jalgil järele püue. Ilmuft jeda fõalbi weel, et furnuata fõhale fõlalde pandi risti. Mõne aasta mõõdudes jät see uppunud furnutid mäl- lestaw risti uppunuts. Ja fõljiem on tedi weel mitu fõrda wõitfuta järe- wee tuijald tagafipoolle toodud. Ra praegu on risti fõal, fõlwt risti fõlwt alufel, mis fõit auksufi tektawa fõlõdufega ha- lastamatu järele poole waatab.

Tänavu oli Peipsi armuline, fiktus talle. Upunutud oltid wõitfied. Aga lü- nud aasta, 1928, juwel oli Peipsi järe- lult halastamatu. Seltaga ollakse juba harjunud, et Peipsi fõlõb jõel tewadeti, aprillist, mõnikord weel mals, fõlaldit uputada. Seit aprillil fõlmeitlus mõd- dus 1928. a. päris terget. Ja intme- jed laewatid fõlamerahuga oma peen-

rafeti. Aga — tuijalds Peipsi tuij uue fõlweraga alles juuni lõpul, juunis, uida ta teeb wõga harwa. Eftalgu ujut- tas jõgi fõla põhlapoolse fõrma, fiks tuij alt ringi ja panti oma alla ta telfe poole. Riti et joladitit alamaatistit ei jäänud terwets, alpool ajuwatet hel- namaadeti rääkimata. Rõlwaheitee oli tui fõnal, kus lootitufataga fõlõitit. Juu- nist 1928 oli Wasknarwa fõar, tuij wälja püüas aluult Peipsi fõlõdõfõfete luitete laudu.

Ent õnnitufets tuij, et Peipsi fa- mal aastal oli ta oma ofefets lalnetes fõma agressifwne. Tõõhendab: oli ta üle luitete nutra risti fõhakt fõwarda- mas. Üks palgipaw, mis Wasknarwa fõhakt järele purunes, liti fõendat wõit ja see püüas tol aastal mõnigi moja.

Peipsi wee pealetung on fõletataw felle litiha asjaoluga, et temafje too- wad oma weel fõlõde 22 jõe ja jõdefit ja waene Narwa-jõgi (alufale, mis Peip- si wälja wõolab), miltine omagi tee murtumisel nit juuri wõema peab nã- gema, ei jdua fõite ära fõata. Ja 1928. a. tõid Eõuna-Eestis ja Eõit uputatud jõed kahetõõrde weel —

Peame tooma ta asja, mis umbes 1000-fingellit ja 200-majellit Wasknar- wat ja telfit fõlõlõd tema fõlõedufes majanduslikult fannab. See on fõarpa- tõõstus. Weefõapad „fõrentisid“. Rõit on lgal loadal. Ent põhiloowult pole wasknarwalane mitte fõngfõpp, waid

laubitfõja. Aga wahete tuij fõis juhus, mida ei wõit laugelisi õnnitufets nime- tada. Reegi wõite Wasknarwa mees wõitf Mõftwa taho, Oatõftit, mis fõu- lus oma weefõabaste poofit, fõrja. See wõite asjamees õppis fõal fõapald tegema. Sõljiem, fõdupalta tuijand, fõ- las wõitne meister edasi weefõapald meisterdama. Rõlõlajem oli felle plo- neeri nimit. Ja tema jãrgi wõitfata- talle fõapald praegugi 6—8.000 paari aastas. Aga lõõ fõlõwufit wõõendab tuijandufit tõõfõrõidufes ja turule lãt- tamife organifõerimatus. Saabaste wal- mitamime fõlõitib muidugi aluultit wõitfõõfõdõdabes.

Wasknarwa lofki lagunewad ware- med on juft fõdamafõlla juures. Sõal- fõmas, kus fõlõab wõitfõwõitufit fõlõf- majo, mille fõlõal lalutab Sõla Wuro- mets oma kahje fõma lala fõalafõga. Selle lofki olemus oli fõlõfõfõfõit, tuij ordu ja fõmgorob omalõlal fõlõfõfõe ofja põrmitatit.

Aga nitiugufed wanad asjad ei hu- wita põrmitugi wasknarwalõft, kes, nagu wanatõftit, aluult allaweti ja tuij ja fõure lauluga fõlõta wõitfõab. Tema pea- mine ja elufine mure on: olgu weft le- wadeti wahemalt pooltõftit arafõatit madafõm.

R. Vanar.

— Eõpp. —

Lugege „Alutaguse Teataja“.

Baliagandia: 91 Cent.